

ISPM 32

**MEDNARODNI STANDARDI ZA
FITOSANITARNE UKREPE**

ISPM 32

**RAZVRŠČANJE BLAGA GLEDE NA
TVEGANJE ZARADI ŠKODLJIVIH
ORGANIZMOV**

(2009)

Pripravil Sekretariat Mednarodne konvencije o varstvu rastlin

FAO spodbuja uporabo, reprodukcijo in širjenje gradiva tega informativnega izdelka. Razen kadar je drugače navedeno, je gradivo dovoljeno kopirati, prenašati datoteko, in tiskati za namene zasebnega preučevanja, raziskav ter poučevanja, ali za uporabo v netrgovskih izdelkih ali storitvah, pod pogojem, da je dana potrditev FAO kot nosilca virov in avtorskih pravic, in da se v nobeni obliki ne navajajo sklici na odobritev FAO uporabnikovih stališč, izdelkov ali storitev.

Vse vloge glede pravic za prevode in prilagoditve, preprodajo ter druge trgovinske pravice naslovite na: via www.fao.org/contact-us/licence-request ali na: copyright@fao.org.

Informacijski izdelki FAO so na voljo prek spletišča FAO: (www.fao.org/publications), in jih je mogoče kupiti prek: publications-sales@fao.org.

© FAO, 2009

Zgodovina objav

To ni uradni del standarda.

2004-04 ICPM-6 dodana tema Classification of commodities (2004-031)

2004-04 SC sprejeta specifikacija 18 Classification of commodities by phytosanitary risk related to level of processing and intended use

2005-02 EWG pripravljen osnutek besedila

2006-05 SC revidiran osnutek besedila, stevard sprejel pripombe po e-pošti

2007-05 SC revidiran osnutek besedila ter odobren za posvetovanje članic

2007-06 poslano v posvetovanje članic

2007-11 SC-7 revidiran osnutek besedila in zahteva za nadaljnjo študijo, pregled tehničnega panela TPPT

2008-05 SC-7 revidiran osnutek besedila in sprejem predloga za posvetovanje članic

2008-06 Poslano v posvetovanje članic

2008-11 SC revidiran predlog besedila

2009-03 CPM-4 sprejet standard

ISPM 32. 2009. Categorization of commodities according to their pest risk. Rome, IPPC, FAO.

2012-08 IPPC Sekretariat popravil uredniške napake v Prilogi 1

Vsebina

Sprejetje	5
UVOD	5
Področje uporabe	5
Viri	5
Opredelitve izrazov	6
Splošen pregled zahtev	6
OZADJE	6
ZAHTEVE	8
1. Elementi razvrstitve blaga glede na tveganje, ki ga to blago predstavlja zaradi škodljivega organizma.....	9
1.1 Način in stopnja obdelave pred izvozom	9
1.2 Predvidena uporaba blaga	10
2. Kategorije blaga	10
Priloga 1:.....	12
Postopki komercialne obdelave, rezultat katerih je blago, za katero ni več možnosti, da bi ga napadli karantenski škodljivi organizmi.....	12
Priloga 2:.....	14
Postopki komercialne obdelave, rezultat katerih je blago, za katero so še vedno možnosti, da ga napadejo karantenski škodljivi organizmi	14
Dodatek 1: Shematski prikaz razvrščanja blaga glede na tveganje zaradi škodljivega organizma	16
DODATEK 2: Primeri blaga znotraj Kategorije 1	17

Slovenski prevodi ISPM standardov so objavljeni na spletni strani Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin:

http://www.uvhvvr.gov.si/si/zakonodaja_in_dokumenti/mednarodne_zadeve/

Slovenski prevod mednarodne konvencije o varstvu rastlin je objavljen v Zakonu o ratifikaciji Konvencije o varstvu rastlin (spremenjene) (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 23/00)

<http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlmpid=2000113>

Sprejetje

Ta standard je bil najprej sprejet na četrtem zasedanju Komisije za fitosanitarne ukrepe, marca-aprila 2009.

UVOD

Področje uporabe

Ta standard določa merila, ki jih državne organizacije za varstvo rastlin (NPPPO) držav uvoznic uporabljajo pri razvrščanju blaga glede na tveganje zaradi škodljivega organizma, ki ga to blago predstavlja, ob upoštevanju zahtev za uvoz. Ta razvrstitev je namenjena kot pomoč pri določanju potrebe po nadaljnji analizi tveganja zaradi škodljivega organizma in po fitosanitarnem spričevalu.

Na prvi stopnji se blago razvršča glede na to, ali je bilo obdelano, in če je bilo, glede na način in stopnjo obdelave pred izvozom. Na drugi stopnji se blago razvršča glede na predvideno uporabo po uvozu.

Ta standard se ne nanaša na naključne škodljive organizme ali skladiščne škodljive organizme, ki bi lahko prišli v stik z blagom po obdelavi.

Viri

IPPC. 1997. Mednarodna konvencija o varstvu rastlin (International Plant Protection Convention). Rim, IPPC, FAO.

ISPM 5. 2012. Slovar fitosanitarnih izrazov (Glossary of phytosanitary terms). Rim, IPPC, FAO.

ISPM 11. 2004. Analiza tveganja zaradi karantenskih škodljivih organizmov, vključno z analizami tveganja za okolje in zaradi živih spremenjenih organizmov, FAO, Rim.

ISPM 12. 2001. Smernice za fitosanitarna spričevala, FAO, Rim. (2014 - Fitosanitarna spričevala)

ISPM 15. 2002. Smernice za zakonsko urejanje lesenega pakirnega materiala v mednarodni trgovini, FAO, Rim. (15-2009: Predpisi za lesen pakirni material v mednarodni trgovini; Priloga 1 in 2 - Odobreni ukrepi, povezani z lesnim pakirnim materialom (spremenjeno v letu 2006 in 2013))

ISPM 16. 2002. Nadzorovani nekarantenski škodljivi organizmi: zasnova in uporaba, FAO, Rim.

ISPM 20. 2004. Smernice za fitosanitarno zakonodajno ureditev uvoza, FAO, Rim.

ISPM 21. 2004. Analiza tveganja zaradi nadzorovanih nekarantenskih škodljivih organizmov, FAO, Rim.

ISPM 23. 2005. Smernice za uradne preglede, FAO, Rim.

Opredelitve izrazov

Opredelitve pojmov s fitosanitarnega področja, ki se uporabljajo v tem standardu, so določene v standardu ISPM št. 5 (Glosar fitosanitarnih izrazov).

Splošen pregled zahtev

Pri razvrščanju blaga glede na tveganje zaradi škodljivega organizma, ki ga to blago predstavlja, se upošteva, ali je bil proizvod obdelan, in če je bil, način in stopnjo obdelave, predvideno uporabo blaga ter posledično zmožnost blaga za vnos in širjenje nadzorovanih škodljivih organizmov.

To omogoča, da določeni kategoriji pripišemo tveganja zaradi škodljivih organizmov, povezanih z določenim blagom. Cilj razvrščanja je zagotavljanje meril državam uvoznicam, da lažje prepoznajo potrebo po analizi tveganja zaradi škodljivega organizma (PRA) glede na pot prenosa, in da se olajša postopek odločanja o možni postavitvi zahtev za uvoz.

Določene so štiri kategorije, ki razvrščajo blago glede na stopnjo tveganja zaradi škodljivega organizma, ki ga to blago predstavlja (dve kategoriji za obdelano in dve za neobdelano blago). Vključen je tudi seznam postopkov obdelave in seznam blaga, ki je rezultat te obdelave.

OZADJE

Postopek obdelave določenega blaga, ki se prevaža v mednarodnem trgovanju, lahko odpravi možnosti za vstop škodljivih organizmov z blagom, zato nadzor ni potreben (tj. fitosanitarni ukrepi in fitosanitarna spričevala niso potrebna). Drugo blago pa lahko po obdelavi še vedno predstavlja tveganje zaradi škodljivega organizma, zato se lahko za takšno blago uvedejo ustrezni fitosanitarni ukrepi.

Pri nekaterih vrstah predvidene uporabe (npr. saditev) so možnosti za vnos škodljivih organizmov dosti večje kot pri drugih (npr. predelava) (nadaljnje informacije so na voljo v standardu ISPM št. 11: Analiza tveganja zaradi karantenskih škodljivih organizmov, vključno z analizami tveganja za okolje in zaradi živih spremenjenih organizmov, 2004, oddelek 2.2.1.5).

Pri zasnovi razvrščanja blaga glede na tveganje zaradi škodljivega organizma, ki ga to blago predstavlja, najprej upoštevamo, ali je bilo blago obdelano, in če je bilo, učinek postopka in stopnje njegove obdelave. Drugič, upošteva se predvidena uporaba in posledično možnost, da blago predstavlja pot za vnos nadzorovanih škodljivih organizmov.

Cilj tega standarda je razvrščanje blaga glede na tveganje zaradi škodljivega organizma, ki ga to blago predstavlja, kar zagotavlja državnim organizacijam za varstvo rastlin (NPPO) držav uvoznic merila za natančnejše določanje, ali obstaja potreba po PRA glede na pot prenosa, in olajša postopek odločanja.

V členu VI.1b Mednarodne konvencije o varstvu rastlin je določeno: „Pogodbenice lahko zahtevajo uvedbo fitosanitarnih ukrepov za karantenske škodljive organizme in nadzorovane nekarantenske škodljive organizme, če ... so omejeni na najnujnejše za varstvo zdravja rastlin oziroma varovanje predvidene uporabe ...“ Ta standard temelji na načelih predvidene uporabe blaga ter postopku in stopnji njegove obdelave, kar obravnavajo tudi drugi standardi ISPM, navedeni spodaj.

Postopek in stopnja obdelave:

- ISPM 12:2001 (Smernice za fitosanitarna spričevala), oddelek 1.1, navaja:

“Države uvoznice zahtevajo fitosanitarna spričevala le za nadzorovane škodljive organizme...

Fitosanitarna spričevala se lahko uporabljajo tudi za nekatere rastlinske proizvode, ki so bili obdelani, pri katerih predstavlja njihova narava ali način obdelave možnost za vnos nadzorovanih škodljivih organizmov (npr. les, bombaž). ...

Države uvoznice ne zahtevajo fitosanitarnih spričeval za rastlinske proizvode, ki so bili obdelani na takšen način, da ne predstavljajo možnosti za vnos nadzorovanih škodljivih organizmov, ali za druge predmete, za katere se ne zahtevajo fitosanitarni ukrepi.“

- ISPM 15:2002 (Smernice za zakonsko urejanje lesenega pakirnega materiala v mednarodni trgovini), oddelek 2, navaja:

“Lesen pakirni material, ki je v celoti izdelan iz proizvodov na osnovi lesa (kot so: vezan les, iverne plošče, vezane plošče ali furnir, izdelanih s pomočjo lepila, toplote ali pritiska oziroma njihove kombinacije) se šteje kot dovolj obdelan, da ni več nevarnosti, povezane z neobdelanim lesom. Ni verjetnosti, da bi takšen pakirni material med uporabo napadli škodljivi organizmi, ki napadajo neobdelan les, zato nadzor teh škodljivih organizmov ni potreben.“

- ISPM 23:2005 (Smernice za uradne preglede), oddelek 2.3.2, navaja:

„Uradni pregled se lahko izvaja zaradi preverjanja skladnosti z nekaterimi fitosanitarnimi zahtevami.“ Primeri vključujejo stopnjo obdelave.

Predvidena uporaba:

- ISPM 11:2004 (Analiza tveganja zaradi karantenskih škodljivih organizmov, vključno z analizami tveganja za okolje in zaradi živih spremenjenih organizmov, 2004), oddelka 2. 2.1.5 in 2. 2.3. Pri analiziranju možnosti za prenos škodljivih organizmov na primernega gostitelja ali širjenje škodljivih organizmov po naselitvi je treba kot enega od dejavnikov upoštevati tudi predvideno uporabo blaga.
- ISPM 12:2001 (Smernice za fitosanitarna spričevala), oddelek 2.1. Za različne predvidene končne uporabe lahko veljajo različne fitosanitarne zahteve, kot je navedeno na fitosanitarnem spričevalu.
- ISPM 16:2002 (Nadzorovani nekarantenski škodljivi organizmi: zasnova in uporaba), oddelek 4. 2. Nevarnost za gospodarsko nesprejemljiv učinek se razlikuje glede na škodljivi organizem, blago ali predvideno uporabo.
- ISPM 21:2004 (Analiza tveganja za nadzorovane nekarantenske organizme), ki široko uporablja koncept predvidene uporabe.

Način in stopnja obdelave skupaj s predvideno uporabo:

- ISPM 20:2004 (Smernice za fitosanitarne zakonodajno ureditev uvoza), oddelek 5.1.4 navaja, da se lahko PRA opravi za določen škodljivi organizem ali za vse škodljive organizme, povezane z določeno potjo prenosa (npr. blagom). Blago se lahko razvrsti glede na stopnjo obdelave in/ali predvideno uporabo.
- ISPM 23:2005 (Smernice za uradne preglede), oddelek 1.5. Eden od dejavnikov pri odločanju o uporabi uradnega pregleda kot fitosanitarnega ukrepa je vrsta blaga in predvidena uporaba.

ZAHTEVE

Kadar NPPO določajo fitosanitarne predpise na podlagi kategorij, morajo upoštevati zlasti načela strokovne upravičenosti, analize tveganja zaradi škodljivega organizma, obvladovanja tveganja, najmanjšega vpliva, uskladitve in suverenosti.

Kadar je treba določiti uvozne zahteve blaga, lahko država uvoznica blago razvrsti v kategorije na podlagi tveganja zaradi škodljivega organizma, ki ga to blago predstavlja. Takšna razvrstitev omogoča razlikovanje skupin blaga, za katerega se zahtevajo nadaljnje analize, od skupin blaga, ki nimajo zmožnosti za vnos in širjenje nadzorovanih škodljivih organizmov. Pri razvrščanju blaga v kategorije je treba upoštevati naslednje:

- postopek in stopnjo obdelave,
- predvideno uporabo blaga.

Ko NPPO države uvoznice oceni postopek in stopnjo obdelave ob upoštevanju predvidene uporabe, se odloči glede uvoznih zahtev za blago.

Tega standarda ne uporabljamo v primerih spremembe predvidene uporabe po uvozu (npr. zrnje za mletje se uporabi kot seme za setev).

1. Elementi razvrstitve blaga glede na tveganje, ki ga to blago predstavlja zaradi škodljivega organizma

Pri določanju tveganja zaradi škodljivega organizma, povezanega z blagom, je treba upoštevati postopek in stopnjo obdelave blaga. Postopek in stopnja obdelave lahko sama po sebi pomembno spremenita naravo blaga, za katerega ni več možnosti, da bi ga napadli škodljivi organizmi. Za takšno blago NPPO države uvoznice ne zahteva, da ga spremlja fitosanitarno spričevalo¹.

Če za blago po obdelavi še vedno obstaja možnost, da ga napadejo škodljivi organizmi, je treba upoštevati predvideno uporabo.

1.1 Postopek in stopnja obdelave pred izvozom

Prvotni cilj postopkov, obravnavanih v tem standardu, je sprememba blaga za namene, ki niso fitosanitarni nameni, vendar pa lahko obdelava vpliva tudi na vsak škodljivi organizem, ki je povezan z blagom, in s tem na zmožnost blaga, da ga napadejo karantenski škodljivi organizmi.

Zaradi razvrstitve blaga v kategorije lahko NPPO držav uvoznic od NPPO držav izvoznic zahtevajo podatke o načinu obdelave blaga. V nekaterih primerih je treba poznati tudi podatek glede stopnje obdelave (npr. temperatura ali trajanje segrevanja), ki vpliva na fizikalne ali kemične lastnosti blaga.

Na podlagi postopka in stopnje obdelave lahko blago na splošno razdelimo v naslednje tri vrste:

- obdelano do točke, ko ni več možnosti, da bi ga napadli karantenski škodljivi organizmi,
- obdelano do točke, ko še obstaja možnost napada karantenskih škodljivih organizmov,
- neobdelano.

Če se lahko na podlagi ocene postopka in stopnje obdelave zaključi, da za blago ni več možnosti, da bi ga napadli karantenski škodljivi organizmi, ni treba upoštevati predvidene uporabe in nadzor blaga ni potreben. Če pa se na podlagi ocene postopka in stopnje obdelave zaključi, da za blago še vedno obstaja možnost napada karantenskih škodljivih organizmov, je treba upoštevati predvidene uporabo.

Pri neobdelanem blagu je treba vedno upoštevati predvideno uporabo.

¹ Navzočnost naključnih škodljivih organizmov, kot so opredeljeni v standardu ISPM št. 5 (*Slovar fitosanitarnih izrazov*) ali napad drugih škodljivih organizmov, ki lahko pridejo v stik z blagom po obdelavi (npr. skladiščni škodljivci), se ne upošteva v postopku razvrščanja tveganja zaradi škodljivega organizma, opisanega v tem standardu. Vendar pa je treba omeniti, da bo zaradi načinov obdelave iz tega standarda v večini primerov blago med predelavo brez škodljivih organizmov, pri določenem blagu pa obstaja možnost, da ga ti kasneje napadejo. Običajne naključne škodljive organizme je mogoče odkriti med uradnim pregledom.

1.2 Predvidena uporaba blaga

Predvidena uporaba je opredeljena kot prijavljen namen, za katerega se rastline, rastlinski proizvodi ali drugi predmeti uvažajo, proizvajajo ali uporabljajo (ISPM 5). Predvidena uporaba blaga je lahko:

- saditev,
- potrošnja in druge uporaba (npr. za obrt, dekorativni izdelki, rezano cvetje),
- predelava.

Predvidena uporaba lahko vpliva na tveganje blaga zaradi škodljivega organizma, ker lahko nekatere uporabe omogočajo naselitev ali širjenje škodljivih organizmov. Nekatere vrste predvidene uporabe blaga (npr. saditev) so povezane z večjo verjetnostjo naselitve nadzorovanih škodljivih organizmov kot druge (npr. predelava). Iz tega lahko sledi uporaba različnih fitosanitarnih ukrepov za blago na podlagi njegove predvidene uporabe (npr. seme soje za saditev in zrnje soje za prehrano ljudi). Vsi fitosanitarni ukrepi, ki se uporabljajo, morajo biti sorazmerni z ugotovljenim tveganjem zaradi škodljivega organizma.

2. Kategorije blaga

NPPO lahko razvrstijo blago ob upoštevanju, ali je bilo blago obdelano, načina in stopnje obdelave in, kjer je primerno, predvidene uporabe.

Kategorije blaga so opisane spodaj, skupaj z navodili glede potrebe po uvedbi fitosanitarnih ukrepov.

Analitski postopek iz tega standarda je prikazan v shematskem prikazu v Dodatku 1.

Kategorija 1. Blago je bilo obdelano do točke, ko ni več možnosti, da bi ga napadli karantenski škodljivi organizmi. Fitosanitarni ukrepi se zato ne zahtevajo in za takšno blago ni potrebno fitosanitarno potrjevanje glede škodljivih organizmov, ki bi lahko bili navzoči v blagu pred izvedbo postopka. V Prilogi 1 so navedeni primeri obdelav in posledičnega blaga, ki lahko izpolnjuje merila za kategorijo 1. Poleg tega je v Dodatku 2 nekaj nazornih primerov blaga, ki izpolnjuje merila za kategorijo 1.

Kategorija 2. Blago je bilo obdelano, vendar še vedno obstaja možnost, da ga napadejo nekateri karantenski škodljivi organizmi. Predvidena uporaba je lahko na primer potrošnja ali nadaljnja predelava. NPPO države uvoznice lahko določi, da je PRA potrebna. V Prilogi 2 so navedeni primeri obdelav in posledičnega blaga, ki lahko izpolnjuje merila za kategorijo 2.

Čeprav je bilo blago v kategoriji 2 obdelano, pa z metodo obdelave ni mogoče v celoti odstraniti vseh karantenskih škodljivih organizmov. Če se določi, da tveganja zaradi karantenskih škodljivih organizmov z določenim postopkom in stopnjo obdelave ni mogoče odpraviti, je treba upoštevati predvideno uporabo blaga, da se oceni verjetnost naselitve in širjenja karantenskih škodljivih organizmov. V tem primeru se za določanje lahko izvede PRA.

Zaradi olajšanja razvrstitve v kategorije bi morale države izvoznice na zahtevo posredovati podrobne podatke glede postopka ali stopnje obdelave (kot so temperatura, trajanje

izpostavljenosti, velikost delcev), ki bi pomagali državam uvoznicam pri določanju kategorije blaga.

Če se na podlagi ocenjevanja učinka postopka in stopnje obdelave izkaže, da obdelano blago ne predstavlja tveganja zaradi škodljivega organizma in zato fitosanitarni ukrepi niso potrebni, se blago prerazvrsti v kategorijo 1.

Kategorija 3. Blago ni bilo obdelano, namen uporabe pa ni razmnoževanje ampak na primer potrošnja ali predelava. PRA je potrebna zaradi določanja tveganja zaradi škodljivega organizma v povezavi s to potjo.

Primeri blaga v tej kategoriji vključujejo nekatere sveže plodove in zelenjavo za potrošnjo ter rezano cvetje.

Ker ima blago v kategorijah 2 in 3 zmožnost za vnos in širjenje karantenskih škodljivih organizmov, se lahko na podlagi rezultatov PRA zahteva določanje fitosanitarnih ukrepov. Fitosanitarni ukrepi, ki se določijo na podlagi PRA, se lahko razlikujejo glede na predvideno uporabo blago (npr. potrošnja ali predelava).

Kategorija 4. Blago ni bilo obdelano, predvidena uporaba je saditev. PRA je potrebna zaradi določanja tveganja zaradi škodljivega organizma v povezavi s to potjo prenosa.

Primeri blaga v tej kategoriji vključujejo razmnoževalni material (npr. potaknjenci, seme, semenski krompir, rastline in vitro, rastlinski material za mikrorazmnoževanje in druge rastline za saditev).

Ker blago v tej kategoriji 4 ni obdelano in je njegova predvidena uporaba razmnoževanje ali saditev, je zmožnost tega blaga za vnos ali širjenje nadzorovanih škodljivih organizmov večja kot pri drugih predvidenih uporabah.

Ta priloga je predpisujoči del standarda.

Priloga 1:

Postopki komercialne obdelave, rezultat katerih je blago, za katero ni več možnosti, da bi ga napadli karantenski škodljivi organizmi

KOMERCIALNI POSTOPEK	OPIS	PRIMER OBDELANEGA BLAGA	DODATNE INFORMACIJE
Karbonizacija	Anaerobno sežiganje organske snovi v oglje	Oglje	
Kuhanje (vrenje, segrevanje, v mikrovalnovni pečici, vključno s predkuhanjem riža)	Priprava jedi za potrošnjo s segrevanjem, zlasti spreminjanje fizikalne sestave jedi	Kuhana jedila	Pogosto vključuje kemično spreminjanje hrane in s tem spreminjanje njenega okusa, teksture, izgleda ali hranilnih lastnosti
Barvanje	Barvanje tekstilnih vlaken in drugih materialov, pri čemer barva postane sestavni del vlakna ali materiala pod vplivom spremembe pH in temperature ter interakcije s kemičnimi proizvodi	Barvana zelenjavna vlakna in tekstil	
Ekstrakcija	Fizikalni ali kemični proces za pridobivanje določenih sestavin iz surovin na podlagi rastlin, običajno preko prenosa mase	Olja, alkohol, izvlečki, sladkor	Običajno se izvede pri visokih temperaturah
Fermentacija	Anaerobni ali aerobni proces, ki kemično spremeni hrano/rastlinski material, pogosto vključuje mikroorganizme (bakterije, plesnivke ali kvasovke) in npr. spremeni sladkor v alkohol ali organske kisline	Vina, likerji, pivo in druge alkoholne pijače, fermentirana zelenjava	Lahko se kombinira s pasterizacijo
Priprava slada	Vrsta postopkov, pri katerih se pri kaljenju semena žit razvije encimska aktivnost, ki hrano, ki vsebuje škrob, obdela v sladkor, encimska aktivnost preneha s segrevanjem	Ječmen s sladom	
Obdelava na več načinov	Kombinacija več vrst obdelave kot so segrevanje, visok pritisk.	Vežan les, iverne plošče	

Pasterizacija	Toplotna obdelava zaradi uničenja neželenih škodljivih mikroorganizmov	Pasterizirani sokovi, alkoholne pijače (pivo, vino)	Pogosto v kombinaciji s fermentacijo, ki jima sledi hlajenje (pri 4 °C) ter ustrezno pakiranje in rokovanje. Trajanje postopka in temperatura sta odvisna od vrste proizvoda.
Konzerviranje v tekočini	Postopek konzerviranja rastlinskega materiala v primerni tekočini (npr. sirup, slanica, olje, kis ali alkohol) z določenim pH, slanostjo, anaerobnim ali osmotskim stanjem	Konzervirano sadje, zelenjava, oreški, gomolji, čebulice	Treba je vzdrževati ustrezen pH, slanost, itn.
Miksanje (vključno z mešanjem)	Pripravljanje homogeniziranih in mazavih izdelkov iz sadja in/ali zelenjave, npr. z mešanjem pri visoki hitrosti, presejavanjem skozi sito ali z uporabo mešalca	Pireji (sadje, zelenjava)	Običajno v kombinaciji s sadnim ali zelenjavnim mesom, in načini konzerviranja pirejev (npr. pasterizacija in pakiranje)
Praženje	Postopek sušenja in rjavenja hrane na suhi toploti	Praženi kikirikiji, kava in oreški	
Sterilizacija	Postopek uporabe toplote (para, suha toplota ali vrela voda), obdelava z obsevanjem ali kemična obdelava z namenom uničenja mikroorganizmov	Sterilizirani substrati, sokovi	Za odstranitev mikroorganizmov ni nujno, da sterilizacija očitno spremeni stanje blaga
Sterilizacija (industrijska)	Toplotna obdelava hrane, da se podaljša življenjska doba proizvodov v embalaži z uničenjem vseh patogenih organizmov, organizmov, ki tvorijo toksine in organizmov, ki povzročajo kvarjenje hrane	Konzervirana zelenjava, juhe; UHT (zelo visoka temperatura), sokovi	Čas in temperatura obdelave konzerviranih proizvodov sta odvisna od vrste proizvoda, obdelave in oblike embalaže. Aseptična obdelava in pakiranje vključujeta industrijsko sterilizacijo tekočega proizvoda ter pakiranje v sterilnem okolju in v sterilno embalažo.
Pomakanje v sladkor	Obdajanje sadja s sladkorjem in pomakanje v sladkor	Kristalizirano sadje, sadje, pomočeno v sladkor, oreški v sladkornem ovoju	Običajno v kombinaciji z drobljenjem, vrenjem, sušenjem
Mehčanje	Postopek rehidracije sušenih ali dehidriranih proizvodov z uporabo pare pod pritiskom ali potapljanjem v vročo vodo	Zmehčano sadje	Običajno se uporablja za sušeno blago. Lahko se uporablja skupaj s pomakanjem v sladkor.

Ta priloga je predpisujoči del standarda.

Priloga 2:

Postopki komercialne obdelave, rezultat katerih je blago, za katero so še vedno možnosti, da ga napadejo karantenski škodljivi organizmi

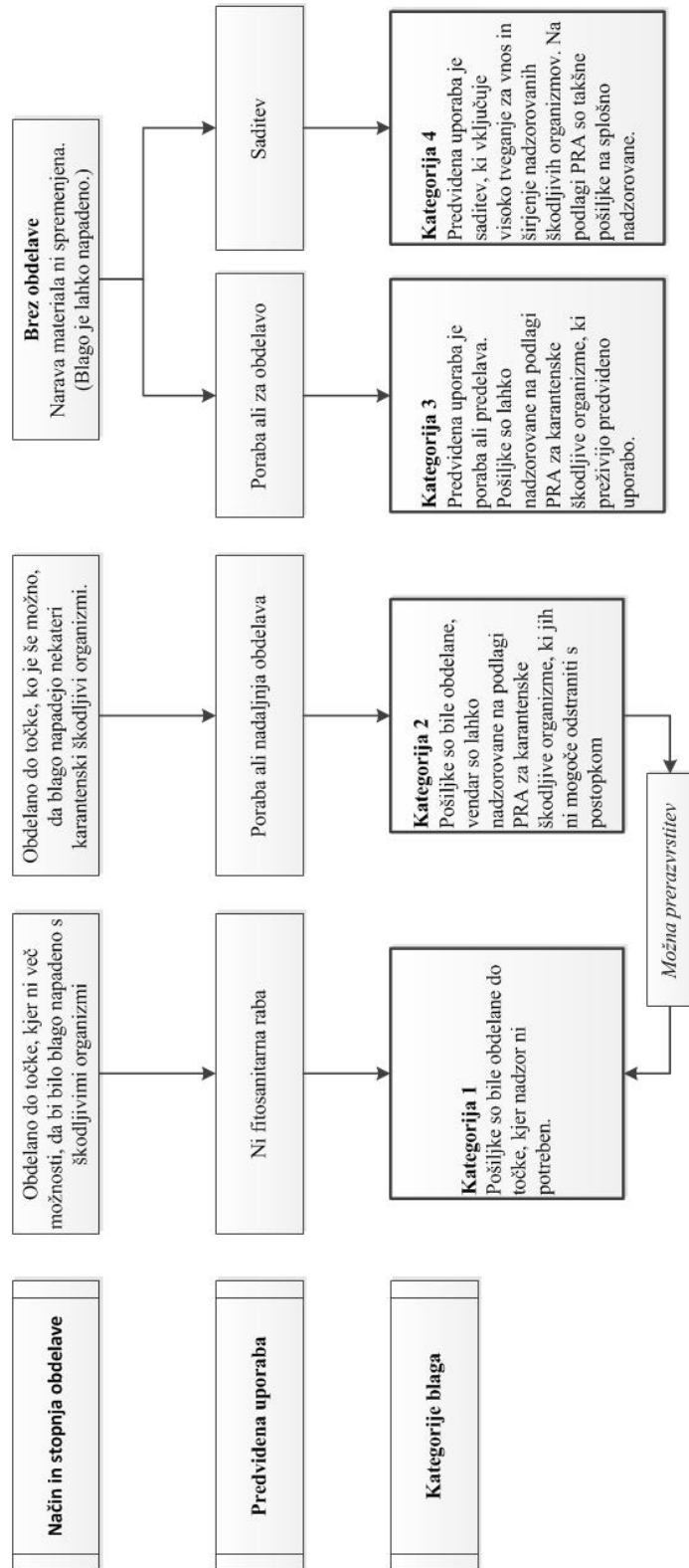
KOMERCIALNI POSTOPEK	OPIS	PRIMER OBDELANE POŠILJKE	DODATNE INFORMACIJE
Rezanje (lesa)	Les, razrezan na majhne koščke	Lesni sekanci	Verjetnost napadenosti je odvisna od vrste lesa, prisotnosti lubja in velikosti delcev
Sekanje	Sekanje na kose	Sekanje sadja, oreškov, zrnja, zelenjave	
Drobljenje	Drobljenje rastlinskega materiala na koščke z uporabo mehanske sile	Zelišča, oreški	Običajno se uporablja za suhe proizvode
Sušenje/dehidracija (sadja in zelenjave)	Odstranjevanje vlage zaradi konzerviranja ali zmanjšanja teže ali volumna	Dehidrirano sadje, zelenjava	
Barvanje (vključno z lakiranjem, glaziranjem)	Prekrivanje z barvo	Barvan les in bambus, vlakna	
Lupljenje	Odstranjevanje zunanjih ali epidermalnih tkiv ali ovojev	Olupljeno sadje, zelenjava, zrnje, oreški	
Poliranje (zrnja in seme fižola)	Narediti gladko in bleščeče z drgnjenjem ali kemično obdelavo; odstranjevanje zunanjih plasti z zrnja	Polirani riž in kakavova zrna	
Dodelava po pravilu (sadja in zelenjave)	Postopki kot so razvrščanje, sortiranje, umivanje ali krtačenje, in/ali voskanje sadja in zelenjave	Razvrščeno, sortirano, umito ali skrtačeno in/ali povoskano sadje in zelenjava	Običajno se izvaja v pakirnicah
Hitro zamrzovanje ²	Hitra ohladitev, da se zagotovi kar najhitrejši prehod obsega temperature največje kristalizacije ledu zaradi	Zamrznjeno sadje in zelenjava	Priporočeni mednarodni kodeks za obdelavo in rokovanje s hitro zamrznjeno hrano, 1976 CAC/RCP 8-1976 (Rev 3, 2008), Codex

² Priporočljivo je, da države ne urejajo zamrznjenih plodov in zelenjave (s fitosanitarnimi predpisi).

	ohranitve kakovosti sadja in zelenjave		<p>Alimentarius, FAO, Rim, navaja, da „hrana, ki je bila hitro zamrznjena in se vzdržuje pri -18 °C ali nižji temperaturi na vseh točkah zamrzovalne verige, ob dovoljenem odstopanju od predpisane temperature.“</p> <p>Hitro zamrzovanje sadja in zelenjave ubija zlasti žuželke. Zamrznjeno sadje in zelenjava sta pripravljena za neposredno porabo in se pokvarita hitro po odtajanju. Zato je nevarnost zaradi škodljivega organizma pri teh proizvodih zelo nizka.²</p>
--	--	--	---

Dodatek 1: Shematski prikaz razvrščanja blaga glede na tveganje zaradi škodljivega organizma

Shematski prikaz razvrstitve blaga glede na tveganje zaradi škodljivega organizma, ki ga to blago predstavlja

DODATEK 2: Primeri blaga znotraj Kategorije 1

Primeri blaga znotraj Kategorije 1								
Izvlački	Vlakna	Živila, gotova za neposredno prehrano	Sadje in zelenjava	Izdelki iz žit in oljnih semen	Tekočine	Sladkorji	Lesni proizvodi	Drugo
<ul style="list-style-type: none"> - Izvlački (npr. vanilin) - Sadni pektin - Derivat iz guarjevih zrn - Izvlaček hmelja - Hidrolizirane rastlinske beljakovine - Margarina - Mineralni izvlečki iz rastlin - Sojin lecitin - Škrob - Krompirjev, pšenični, koruzni, maniokin / kasavin) - Izvlaček kvasa 	<ul style="list-style-type: none"> - Karton - Celulozni bombažni kosovni material - Bombažna tkanina - Sefrana bombažna vlakna - Papir - Tkanina in sukanci iz rastlinskih vlaken - Rastlinska vlakna za industrijsko proizvodnjo - Delno obdelana / predelana rastlinska vlakna ter podobni materiali (npr. sizal, lan, juta, sladkorni trs, bambus, loček/ločje, vitca/vitice, rafija) 	<ul style="list-style-type: none"> - Kakav v prahu - Pecivo in kekse - Kečap (ketchup) - Čokolada - Dišavnice - Poobedki v prahu - Omake za pomakanje - Živilska barvila - Živilske arome - Živilske dišavne mešanice - Živilska dopolnila - Ocvrti krompirček (Krompirjev čips) (zamrznjen) - Zamrznjena hrana - Sadni sokovi - Žele (džem, marmelada) - Pre krompir (v prahu) - Maslo iz orehov /oreškovišnikov - Namazi (npr. kakavovo, kutinovo, arašidovo maslo) - Polnilo za sadni kolač/pito - Predjedi - Solatni prelivi - Namazi za sendviče - Omake, mešanice omak - Začimbe, mešanice začimb - Juha (v prahu) - Rastlinske začimbe/dišave 	<ul style="list-style-type: none"> - kandirano/a - konzervirano/a - koncentrat - liofilizirano/a - (sušeno/a z zamrzovanjem) - Polnilo za sadni kolač/pito - glazirano/a - hidrolizirano/a - v sirupu - v slanici - tropine - predkuhan/a ali kuhano/a - pulpirano/a 	<ul style="list-style-type: none"> - Žita za dojenčke - Pekovske mešanice - Krušni izdelki - Žita za zajtrk - Žito bulgur - (predkuhan, v prahu, mlet) - Izdelki iz kasave / manioke - (tapioka, fermentirani in/ali ocvrti derivati za prehrano) - Kuhana žita - Peleti iz koruznega drobirja - Mlevni in industrijski izdelki iz žit ali oljnih semen (in derivatov stročnic za hrano in krmo) - Koruzna moka, koruzni zdrob - Riž (predkuhan) - mešanica koruze in soje, sirotka iz sojine moke, sojina moka, sojini peleti, sojini proteini 	<ul style="list-style-type: none"> - Alkoholi - Kokosova voda (pakirana) - Koruzno sojino mleko - Sadni sokovi kot napitek (sadje in zelenjava, vključno s koncentrat, zamrznjeni, nektar) - Olja - Nealkoholne pijače - Juha - Vinski kis - Lesni terpenin 	<ul style="list-style-type: none"> - Sladkor - sladkorne pese - Glukoza - koruznega škroba - Koruzni sirup - Dekstrin - Dekstroza - Hidrat dekstroze - Fruktaza - Kristaliziran (sladkor) - Glukoza - Maltoza - Javorjev sladkor - Javorjev sirup - Melasa - Saharozna - Sladkor - Sladilo - Sirup - Rastlinski sladkorni sok 	<ul style="list-style-type: none"> - Oglje - Lesene palčke za sladole - Laminirani tramovi - Palčke za vžigalice - Mavčno-kartonske plošče - Zabojniki iz vezanega lesa - Zobotrebci - Lesna celičnina / pulpa - Lesna smola 	<ul style="list-style-type: none"> - Pivski kvas - Pivski slad - Kava (pražena) - Dietetična formula - Encimi - Terpentinska smola - Humat (ester humusne kisline) - Gumi (penasti gumi, drevesne smole) - Dišave - Šelak - Čaj - Vitamini